

2 februari 1973

Goedenavond, vrienden.

Ik moet u zeggen dat wij niet alwetend of onfeilbaar zijn. Vanavond moet uzelf het onderwerp bepalen.

Reactie: Er zijn er twee: Kunt u iets vertellen over de filosofie van Sartre, het zogenaamde existentialisme. Zijn er verschillen met het denken van Krishnamurti? Het andere onderwerp is: Werkelijke bereikingen.

Antwoord: Vindt u het erg dat ik het tweede neem? Wanneer ik zeg:

WERKELIJKE BEREIKING

Zo bedoel ik hiermede iets waardoor wij werkelijk veranderen en wezenlijk iets bereiken. Men stelt een onderwerp over Sartre, diens vorm van existentialisme uitkiezende uit de meer dan 50 richtingen van dit soort denken, filosofieën die voor een groot deel al weer uit de mode zijn.

De vraag daarbij is steeds weer: Wanneer ik het alleen maar doe vanuit het bestaan, waar kom ik dan terecht? Het antwoord is dan over het algemeen ofwel heel pessimistisch niets, dan wel toch weer een geloofsstelling.

Waarbij u dan ook nog even vraagt het verschil tussen Sartre en Krishnamurti te geven. In de eerste plaats vind ik Krishnamurti veel aardiger. Bovendien vind ik zijn stellingen veel logischer omdat hij wel uitgaat van het menselijke bestaan, maar dit menselijk bestaan beschouwt als een doelgericht geheel en niet als een soort toeval waarin je dan maar zwelgt en ten ondergaat aan jezelf.

Sartre is in mijn ogen veelal een pessimist, terwijl Krishnamurti volgens mij voornamelijk een mystiek realist is. Hij gaat niet uit van allerhande vreemde beloften omtrent een hiernamaals en allerhande vreemde bereikingen. Hij stelt eenvoudig, denk er zo eens over en doe dan dit vandaag, wees dit vandaag om zo zoveel mogelijk te beantwoorden aan datgene wat je volgens mij bent. Volgens mij betuigt dit van een zeker optimisme: aan te nemen dat een mens dit kan. Want bereikingen zijn veelal zo vaag. Je kunt natuurlijk wel iets bereiken. Je wordt bijvoorbeeld minister-president, rijk, geëerd, bemind, geacht. En wanneer je dit voor jezelf belangrijk vindt, is het een bereiking. Maar is het ook werkelijk? Dan blijkt dat je je rang al heel snel weer kunt verliezen. Voor je het weet staat er weer een kabinetscrisis voor de deur en daar ga je. Geld kan uiteindelijk ook niet mee naar de sferen en een mens heeft geen zakken in zijn doodshemd. Ook al die andere zaken die je belangrijk vindt als liefde, bemind en geëerd worden zijn eigenlijk alleen maar belangrijk, wanneer het een wederkerigheid was, een eerlijke wederkerigheid. In alle andere gevallen is het wel mooi voor je, maar heeft het na de dood toch niet veel te betekenen.

Nu leven wij na de dood. Wij sprekers hebben de overstap al gemaakt, die voor u nog in het vet ligt. Dat betekent dus wel, dat wij, van onze kant uit, wat anders uw wereld plegen te bezien dan u dit zult doen. Het betekent dat wij ook bereikingen op een wat andere wijze zullen inschatten. Per slot van rekening heeft op aarde menig een het gevoel dat hij een grote bereiking tot stand heeft gebracht wanneer hij een soort superconsument is geworden. Dit zijn geen bereikingen waarover wij kunnen spreken, het zijn korte fasen van tijdelijk bevrediging. Ik meende dat een werkelijke bereiking van blijvende aard zou moeten zijn: iets dat deel wordt van jezelf en in elke fase van het verdere bestaan met je meegaat. Vanuit dit standpunt wil ik uw onderwerp dan verder benaderen.

Wij zullen ons dan eerst maar eens afvragen of je bereikingen kunt klasseren, in kunt delen. Er zijn mensen, die trachten dit te doen en spreken over graden van bereiking, graden van inwijding. In de praktijk komt van hun indeling echter maar heel weinig terecht. Het is een uiterlijk proces. Maar al geef je de grootste domoor van de klas nu een universiteitsbul, hij verandert niet. Ten hoogste brengt deze niet geheel verdiende brevetteering hem er toe te keer te gaan als de bekende stier in de porseleinkast van de wetenschap. Met het verlenen van graden en aanduidingen bereik je dus in feite niets. Het gaat om het bereiken van iets wat voor onszelf werkelijk is.

In de tweede plaats moeten wij ons afvragen of men zijn bereikingen zelf kan afmeten. Mij lijkt dit nogal moeilijk: Bereiking is een zuiver persoonlijke kwestie, een ontwikkeling, die nergens anders bestaat. Op het ogenblik dat wij dus iets bereiken, zijn wij mogelijk groter geworden of is onze wereld groter geworden. Maar dit is voor ons een normale groei. Wij ervaren dit niet als een schokproces. Dit zal slechts bij hoge uitzondering en dan voornamelijk in de sferen optreden. Bij bepaalde inwijdingen komt dit ook wel eens voor. In feite betekent bereiking gewoon dat je verandert. En wanneer die verandering overeenstemt met hetgeen je bent, wat je wilt en wat je in jezelf draagt aan geestelijke waarden, dan is het een reële bereiking. Een ander zal dan de verandering in je mogelijk kunnen zien, maar die weet weer niet, wat je bereikt hebt. Jijzelf weet wel wat je hebt nagestreefd en dat je daardoor wat veranderd bent, maar je kunt niet werkelijk zeggen dat je nu bereikt hebt. Je zegt meestal niet: ik ben veranderd, maar: de wereld is veranderd.

Dan een derde punt: Op welk ogenblik mogen wij het predicaat 'werkelijk' aan een bereiking toekennen? Ik geloof dat dit alleen op die ogenblikken verantwoord is, wanneer iets wat eens buiten ons als mogelijkheid of ervaring buiten ons bestond, deel is geworden van onszelf. Daarmede heb ik in feite reeds zeer veel gezegd over het karakter van de werkelijke bereiking.

Hoe streef je daarnaar? Over het algemeen streef je er eigenlijk niet naar. Bereiking is eerder iets wat spontaan ontstaat. Het is iets als een zaadkorrel die ergens in de aarde is gevallen: Wanneer de condities juist zijn, groeit deze en komt er een plant uit. Zij de condities niet juist, dan blijft het zaad liggen of verrot desnoods. In de mens zijn een aantal kwaliteiten en eigenschappen verankerd. Je zou kunnen stellen dat dezen voor het merendeel voortkomen uit vroegere bestaanswaarden als vorige incarnaties, datgene wat je in de geest geleerd hebt, of mogelijk zelfs de laatste ervaringen die je in de sferen hebt meegemaakt voor je op aarde geboren werd. Dat zijn de dingen die voor jou belangrijk zijn. Een soort wetenschap hieromtrent draag je zelfs met je mee. Maar het wonderlijke hierbij is dat je als mens leeft in een wereld waarin die dingen geen grote rol spelen. Zij kunnen wel in die wereld tot uiting komen, maar de zaken liggen er toch heel anders dan in de geest.

Om een voorbeeld te geven: U komt in een wereld waar men reeds kort na de geboorte begint met de dressuur. Het droogleggen en leren des nachts niet te lastig te zijn, wordt gevolgd door de dressuur van het mooie handje. Van daaruit gaan wij verder naar het verwerven van de zogenaamde juiste kennis en wij eindigen op een gegeven ogenblik met het juiste gebruik van de AOW en de juiste vrijetijdsbesteding die nodig is om als oud mens nog tevreden te kunnen leven. Al die dingen worden je voorgekauwd, worden je door de maatschappij opgelegd. Het is maar de vraag of iets van dit alles nu toevallig overeen zal stemmen met een van die waarden, doeleinden die aan het begin van je leven in jou als mogelijkheid, als een soort zaad, aanwezig zijn. In de praktijk komt er niet zo erg veel daarvan op, dat kan ik u wel zeggen. Wanneer je geboren wordt, heb je gemeenlijk tussen de 20 en de 300 mogelijkheden. Wanneer in je leven op een gegeven ogenblik een situatie ontstaat, waardoor een van die kwaliteiten de nodige harmonie krijgt - een soort verbinding met het goddelijke of innerlijke licht - dan zal deze eigenschap zich gaan ontplooiën. Zij verandert en wordt tot visie, een deel van uw wereld en wereldbeschouwing.

In vele gevallen gaat dit gepaard met het verwerven van zekere vaardigheden, maar dit behoeft zeker niet altijd het geval te zijn. De een leert misschien alleen meer kleuren te zien, terwijl de ander schilder zal worden.

Maar beiden hebben één ding gemeen: In hen is een capaciteit aanwezig en door omstandigheden hebben zij deze verder kunnen ontwikkelen. Dit is een werkelijke bereiking, want wanneer je een potentiële eigenschap van het ego kunt ontwikkelen, hoe gering dan ook, tijdens het stoffelijke bestaan, heb je daarmee een verandering gebracht in je mogelijkheden voor elk verder bestaan; je hebt daarmee dus heel concreet je eigen wereld en je eigen mogelijkheden in die wereld vergroot.

Nu zult u zich afvragen wat die bereikingen dan zo al zijn. Dit nu is zeer moeilijk te omschrijven. Bij sommige mensen gaat het om bijvoorbeeld een zeer sterk aanvoelen van anderen. Dit werkelijk gevoelig worden voor anderen, hun gedrag en inhoud is een werkelijke bereiking. Maar de ene mens vindt dit begrip en aanvoelen voornamelijk op het gebied van de filosofie, een ander eerder op het gebied van voetbal of andere vormen van teamwork, terwijl een derde dit voornamelijk bereikt op wat men wel het gebied van amatory arts noemt, de kunst van de liefde.

Iedereen heeft dus zijn eigen benadering, waarbij het echter niet gaat om de wijze, waarop iets tot uiting komt, maar om het ontwikkelen van de kwaliteit zelf. Wij kunnen ons voorstellen dat iemand tot een gelijksoortige bereiking komt door bijvoorbeeld een fijngevoelig en zeer gevarieerd liefdeleven, door een bijzonder juiste instelling op hetgeen anderen zijn en doen bij bijvoorbeeld een voetbalmatch, of een groot begrip voor hetgeen de achtergrond vormt van de denkwijzen en filosofieën van anderen. Neem bijvoorbeeld Cruyff: deze heeft een bijzonder inzicht in de reacties van anderen tijdens een voetbalwedstrijd. Een gevoeligheid die op den duur ook een begrip voor mensen onder andere omstandigheden zou kunnen omvatten en als zodanig een werkelijke en betrekkelijk algemene bereiking zou betekenen. Let wel: dit is alleen een voorbeeld. Ik zeg dus niet dat het ook werkelijk zo is.

Er zijn andere mogelijkheden, zoals bijvoorbeeld het vinden van energie. Er zijn mensen die leren om hun energie zo goed mogelijk te gebruiken en zo nodig extra energie te winnen wanneer zij deze nodig hebben. Zij zullen dit doen voor de meest verschillende doeleinden. Napoleon was bijvoorbeeld iemand die met zeer korte rustpauzes, maar dan ook een zeer diepe rust, in staat was een zeer groot prestatievermogen op te brengen en onder bijzondere omstandigheden bovendien nog ongekennde reserves aan kracht te gebruiken. Zo zijn er mensen, die door een zich concentreren op een bepaald iets - of dit nu een medemens is of iets anders - opeens kunnen beschikken over een veelheid van hun normale energie en deze zo bereikte energie bovendien bewust weten te kanaliseren en te richten. In beide gevallen zou men volgens mij kunnen spreken van een reële bereiking, want er is voor deze mensen werkelijk iets veranderd in hun leven.

Laat ons in dit verband eens naar een gewoon mens zien. Wij nemen daarbij iemand van gemiddelde leeftijd, omdat hierdoor een beter gemiddeld beeld tot stand komt. Jongelui bijvoorbeeld brengen onder omstandigheden meer dan de normale tijd in bed door, terwijl zij onder andere omstandigheden meer veerkracht hebben en dus minder rust schijnen te behoeven. Voor ons voorbeeld kunnen wij echter wel stellen dat de gemiddelde rustduur of slaapduur van de mens gemiddeld zal liggen tussen de 7 en 10 uren per dag. Wanneer u nu dus van die 7 tot 10 uren eens twee uur extra geheel wakker zoudt kunnen zijn en in die tijd iets zoudt kunnen verrichten wat u graag doet, heeft uw leven hierdoor meer inhoud gekregen. Indien u dus die extra uren actief kunt zijn en toch over het geheel genomen even uitgerust en energiek kunt zijn als normaal voor u is, hebt u werkelijk iets bereikt. Dat is een werkelijke bereiking van niet alleen materieel belang. Want u verandert door die paar uren die u geheel naar eigen inzicht kunt besteden waarschijnlijk ook uw benadering van de wereld: uw ervaringen veranderen, uw persoonlijkheid zal deze verandering weerspiegelen en zeer waarschijnlijk ook groeien.

De situatie, waarin de doorsnee mens op het ogenblik en in uw wereld verkeert, zou je als volgt kunnen schetsen: Hij draagt in zich een enorme reeks van verlangens, van denkbeelden, maar komt er nooit toe dezen ook waar te maken. Dit is begrijpelijk: de maatschappij laat dit vaak niet toe, je kunt het niet alleen tot stand brengen en bent dus daarbij afhankelijk van anderen. Maar het feit blijft bestaan: in jezelf heb je een grote reeks van denkbeelden, behoeften,

fantasieën enzovoort die uitdrukken wat je eigenlijk wilt zijn, wat je eigenlijk wilt doen. Nu is het ondenkbaar dat de mens alles waar zal maken wat hij zoal aan gedachten en fantasieën in zich draagt. Maar er is wel iets anders: Hij kan althans iets daarvan op enigerlei wijze waarmaken. De mens kan dus iets van hetgeen wat in hemzelf leeft als denkbeeld omzetten in een werkelijkheid, zodat hij uit zijn droomwereld treedt en zo geconfronteerd wordt met de feiten, de werkelijke mogelijkheden en de feitelijke verhoudingen en relaties. Hierdoor verandert zijn innerlijk leven. Wat eerst droom was, gaat nu over een een erkenning van feiten. Deze zal in zijn dromen een rol spelen, maar zal bovendien voor de wijze waarop de mens verder droomt in zijn gehele leven en streven van belang zijn. Hier is sprake van een werkelijke bereiking, want de mens is immers hierdoor werkelijk veranderd. De mens komt zo tot nieuwe belevingen, een nieuwe benadering van de feiten en nieuwe ontplooiingsmogelijkheden voor het ego.

Wanneer je dit over de mens op aarde stelt, zo meen ik dat je ook voor de geest het een en ander moet zeggen. Ik zal dit met een voorbeeld doen: Voor mij is het feit dat ik dezen avond tot u kan spreken en het feit dat ik dit vlot en prettig kan doen, terwijl ik praktisch geen last heb met mijn medium, een werkelijke bereiking. Hierdoor immers is mijn mogelijkheid tot communicatie uitgebreid. Ik lees allerhande dingen van u af, u reageert op mij en al die dingen bij elkaar zijn een verrijking van mijn wereld, mijn inzicht en een vergroting van mijn mogelijkheid ook in mijn eigen wereld contact te maken met anderen. Voor mij is het dus een werkelijke bereiking dat ik dit kan doen. Wanneer u bewust uit leert treden, zo zal dit voor u ook een werkelijke bereiking zijn. Niet omdat u in die uitgetreden toestand zeer belangrijke dingen zult doen of beleven, maar doodgewoon door het feit dat u tijdens de uittreding geconfronteerd wordt met andere bestaanswaarden dan de zuivere stoffelijke. Misschien krijgt u een beter begrip van de sferen, mogelijk alleen maar van het benaderen van mensen als geest en alles wat daarmee gepaard kan gaan.

Dit immers betekent dat u anders zult gaan denken en reageren. En nu zou u reeds duidelijk moeten worden waarop ik steeds weer terugkom: Op de reactie, de verandering. Want per slot van rekening: wanneer je spreekt over een werkelijke bereiking, zo spreek je over een bewustwording. Spreek je over een bewustwording, dan spreek je over een werelduitbreiding. Spreek je over een werelduitbreiding, dan spreek je over een langzaam maar zeker identiek worden met de goddelijke schepping en daardoor het bereiken van de mogelijkheid om als het ware God te zien. Wat daar komt het altijd toch weer op neer.

Nu zijn er vele mensen die stellen: ik zou op aarde wat willen bereiken. Er zijn zelfs mensen - ik heb vaak medelijden met hen - die steeds maar weer bezig zijn om iets waar te maken, om iets te bereiken. Maar dat is dan niet iets waar zijzelf werkelijk behoefte aan hebben, iets waar zij werkelijk achterstaan, iets wat werkelijk een integrerend deel is van hun leven, hun denken en voelen. Als je die arme mensen weer bezig ziet, zo doen zij mij altijd denken aan muizen. Vroeger hield men muizen in een kooitje waarin men ook een soort tredmolen had staan. De arme beesten snuffelden wat, aten wat en dan, opeens, sprongen zij in de molen, holden, holden, holden maar kwamen niet van hun plaats. Uiteindelijk kwamen zij dan weer uit het ding en gingen weer eten of slapen. Daaraan doen die mensen mij vaak denken.

Je kunt naar ik meen echter toch wel iets bereiken wat deze mensen soms drijft: je kunt als eenling wel degelijk je stempel op de wereld achterlaten. Er zijn heel wat voorbeelden van mensen die werkelijk ingrijpende veranderingen op de wereld tot stand hebben gebracht, veranderingen die misschien geen eeuwen, maar toch vaak zelfs honderd of meer jaren van belang waren. Ik ken mensen die een geheel nieuwe ontwikkelingsmogelijkheid aan de mensheid hebben gegeven, of alleen maar aan de mens een visie hebben gegeven op de wereld waarin zij leven. Dergelijke mensen zijn van belang, natuurlijk. Maar is zo iets nu een werkelijke bereiking? Ik meen dat eerst van een werkelijke bereiking kan worden gesproken op het ogenblik, dat het stempel, wat je op de wereld achterlaat, niet het stempel is van je eigen persoonlijkheid, maar een ontsluiting van mogelijkheden die in de wereld zelf bestaan.

Wanneer je een ontplooiing bij anderen, bij het andere, de wereld, of de kosmos, tot stand kunt brengen, hoe dan ook, is het voor mij een werkelijke bereiking, daar dit een vergroting betekent

van de werkelijke harmonieën, van de mogelijkheid die je bezit en vaak een vergroting van je krachten. Op het ogenblik dat je alleen maar een mooi systeem achterlaat aan anderen om dat te verkrachten, bereik je niet wezenlijks. Neem Sartre? Zal deze als filosoof werkelijk van belang blijven? Ik meen, dat hij, zelfs als filosoof, binnen enkele jaren alle belangrijkheid geheel verloren zal hebben. Aan de andere kant heeft hij werken over bepaalde problemen geschreven, die nog lang van betekenis zullen zijn. Hij heeft een werk geschapen: 'Gesloten Huis' ('Huis clos': gesloten deuren), dat in feite innerlijke problemen van de mens behandelt. Dat zal lange tijd de mensen iets blijven leren, terwijl zijn stellingen en filosofieën al lang door andere modes zijn afgewisseld. Er zijn schrijvers die met enkele grappen meer voor de mensheid hebben gedaan dan anderen met een leven lang van politiseren, of het veroveren van wereldrijken. Wij moeten het zetten van een dergelijke stempel echter nooit beschouwen als een werkelijke bereiking per se .

Het is de vraag: wat geef je aan de wereld, welke wisselwerking ontstaat er tussen jou en de wereld? Denk bijvoorbeeld eens aan de Griekse filosofen. Er zijn er vele geweest die in hun dagen belangrijk werden geacht. Toch zijn er maar weinigen die langere tijd het denken van de wereld hebben kunnen beheersen. Zelfs hier was de reeks van stellingen en gedachten niet zo belangrijk als de methodiek van denken, de wijze van wereldrealisatie en zelfrealisatie die zij onder de aandacht brachten. Dit alleen maakt het mogelijk te zeggen dat in hun geval werkelijk sprake was van een bereiking, want hier werd de visie van de mensheid veranderd en een nieuwe harmonie geschapen tussen mens en Al , maar ook tussen denker, mensheid en Al.

Soms zien wij dergelijke zaken ook in de wetenschap. Er zijn mensen die uitermate nuttige uitvindingen kunnen doen. Edison vindt de fonograaf uit, waarvan je je ook nu nog af kunt vragen of zij vloek of zegen was. Daarnaast vond hij echter bepaalde principes uit die later, dankzij Bell, zouden voeren tot telecommunicatie middels eigen stemgeluid. Hierbij was dus geen specialist meer als tussenschakel van node om over langere afstanden contact te hebben met anderen. Ik dacht dat daar iets van werkelijk belang werd bereikt. Hier heeft Edison, die in feite Bell het materiaal voor zijn uitvinding verschaft, wel zijn belangrijkste taak vervuld, ook al wordt deze uitvindingen nu niet toegerekend aan Edison. De man heeft roem vergaard met de gloeilamp en dit wordt vaak als zijn belangrijkste uitvinding beschouwd. Toch heeft het licht alleen maar bijgedragen tot een verschuiving in het levensritme van de mensen. Maar de telefoon heeft er toe bijgedragen, dat de wereld voor het menselijke besef kleiner is geworden. De principes van Edison en de toepassingen die anderen daarvan later hebben gevonden, hebben zo de wereld werkelijk veranderd.

Zeker, de telegraaf leek in zijn tijd even belangrijk, maar het was vooral de telefoon die werkelijk de wereld ging veranderen, omdat door dit instrument ook een overdracht van emoties mogelijk was. Dit is zeer belangrijk. Ik spreek nu tot u. Maar terwijl u naar mij luistert, heeft het geheel toch een andere betekenis voor u dan wanneer u alleen maar leest wat ik gezegd heb.

De uitvinding en toepassing van de telefoon was volgens mij een voorbeeld van een werkelijke uitvinding. Degenen die haar hebben uitgevonden, hebben er werkelijk toe bijgedragen dat de wereld aanmerkelijk veranderde. Edison had wel de visie, maar heeft het niet afgemaakt? Volkomen juist, dat hebben anderen gedaan. Maar hij heeft in ieder geval reeds de visie gehad en daardoor de wereld op een mogelijkheid gewezen. Ook dit is bereiking.

Da Vinci bijvoorbeeld dacht, evenals anderen uit zijn tijd, reeds over parachutes en dergelijke zaken die in zijn tijd niet bruikbaar waren. Toch beschouw ik iets dergelijks als een bereiking, omdat hieruit blijkt dat de man verder kon denken dan zijn eigen tijd en wereld. Hij heeft als het ware aangevoeld wat kon zijn. De vroege afbeeldingen van bijvoorbeeld onderzeeboten, tanks en dergelijke hebben denkbeelden in de wereld gebracht, die eerst veel later ooit verwezenlijkt zouden worden. Wat mogelijk geen grote bereiking mag worden genoemd, maar er toch een is: het is een zich ontworstelen aan de beperkingen van de eigen groepering, de eigen maatschappij, de dressuur, waarin je als mens pleegt te leven.

Waarmede u alweer een beeld hebt van werkelijke bereiking. Toch moet u deze voorbeelden niet al te zwaar nemen. Want werkelijke bereiking is iets wat niet vergelijkbaar is van de ene mens

tot de andere mens. Er zijn er onder u, waarvan ik zou zeggen: wanneer je nu eens iemand die al voor dood opgegeven is, weet te genezen, dan heb je eerst werkelijk iets bereikt. Dan heb je je krachten goed gebruikt en je mogelijkheden beseft. Er zijn hier anderen waartegen ik zou willen zeggen: je hebt al heel veel bereikt, wanneer je bij iemand een hoofdpijntje weg weet te nemen. Want de krachten en mogelijkheden zijn nu eenmaal van mens tot mens verschillend. Er zijn mensen voor wie ik het een enorme prestatie vind wanneer zij één enkele oorspronkelijke gedachte opbrengen en die dan nog zo weet te uiten dat de wereld daarop antwoord geeft. Want dan hebben zij ook iets gedaan, iets in zich en mogelijk zelfs in de wereld veranderd. Van anderen verwacht je eigenlijk alleen maar dat zij voortdurend zoiets doen. Bij hen spreek je alleen van een bereiking wanneer zij daarbij de communicatie niet tot één enkele persoon beperken, maar zich tegenover velen met die denkbeelden ook door weten te zetten. Bereiking is afhankelijk van hetgeen je bent. Of, om het eens anders te zeggen: wanneer je eenmaal op de 10e etage bent, is het langs de trap halen van de 11e geen kunst, maar wanneer je helemaal beneden moet beginnen is het heel wat. Zo is het nu bij bereiking. Bereiking is de vraag: Wat ben ik, wat heb ik aan eigenschappen in mij?

Sommige mensen hebben in hun leven maar een of twee mogelijkheden om iets van de waarden die in hen liggen - al zijn dat er mogelijk meer dan 50 - te ontplooien. Want eerst wanneer er een harmonie is tussen deze waarde en de wereld, wanneer een harmonie ontstaat, is er een kans dat een van de mogelijkheden tot ontwikkeling komt en openbloeit. Dat is dan voor hen een enorme bereiking. Er zijn echter ook mensen die mogelijk wel 300 à 400 mogelijkheden in zich dragen. Voor hen komt een harmonie veel sneller en is dus een ontwikkeling daarvan veel eerder mogelijk. Wanneer zij dan in staat zijn om niet alles tegelijk te willen doen - waardoor gemeenlijk de ontwaakte innerlijke eigenschappen afsterven - en nu eens hier, dan weer daar de harmonie beleven, begrijpen wat de ontwikkeling in hen betekent en proberen daarvan iets waar te maken, zijn hun mogelijkheden zo groot dat je eerst bij een waar maken van 5, 6, of meer van de innerlijke mogelijkheden over een werkelijke bereiking gesproken kan worden. De bereiking is dus niet afhankelijk van de reële ontwikkeling die je, gemeten tegen de een of andere maatstaf, doormaakt. Het is eerder een vraag van: in hoeverre verander je?

Bij dit alles behoort natuurlijk ook een filosofische achtergrond, die ik als volgt wil weergeven: Naarmate onze wereld groter wordt, beseffen wij meer. Naarmate wij ons meer bewust worden in een richting, moeten wij ook het besef van de tegenovergestelde richting weten te aanvaarden. Iemand kan alleen werkelijk heilig zijn, wanneer hij ook de afgronden van slechtheid in zich draagt en erkent. Of, om het in modernere termen te stellen: Een heel goed rechercheur is iemand met de ziel van een misdadiger. Niet dat hij kwaad zal doen, maar hij moet de mogelijkheden kunnen zien, hij moet kunnen denken als een misdadiger. Zoals een heilige zou moeten kunnen leven en denken als een groot zondaar. Men moet het tegendeel kennen en waar kunnen maken en dan door een bewuste keuze de harmonie toch waarmaken. Dan is er eerst werkelijk sprake van een bereiking. Wij moeten begrijpen dat wij te midden van een heelal staan waarin wij voortdurend een keuze doen. Maar een keuze tussen niet-besepte mogelijkheden is geen werkelijke keuze. Het zien van een verschijnsel zonder de tegendelen en tegenwaarden daarvan te beseffen, is geen werkelijke bereiking. Het is een beleving, geen werkelijke prestatie. Wanneer wij weten: Dit kan en dát kan ook, en bewust voor onszelf een keuze maken, dan - omdat wij weten dat het een geheel is waarin wij onze richting kiezen - wordt onze wereld waarlijk groter. Dan wordt ons begrip voor de wereld groter, ons begrip voor onszelf wordt groter. Dan pas hebben wij werkelijk wat bereikt.

Ik meen dat dit over dit onderwerp genoeg is. Indien u een andere mening koestert, kunt u dit kenbaar maken. U kunt mij nu ook duidelijk maken wat er in mijn betoog volgens u ontbrak. Ga uw gang.

Vraag: Die tussen de 20 en 300 mogelijkheden, zijn dat mogelijkheden die wij naar de geest toe zullen moeten duiden?

Antwoord: Dat zijn mogelijkheden van de geest uit. Wat wil zeggen dat dit de elementen zijn die in de geest aanwezig zijn op het ogenblik van incarnatie en waarbij voor die geest een besef

ten aanzien van ontwikkeling bestaat. Maar of die ontwikkelingen ook gerealiseerd kunnen worden, is dus sterk afhankelijk van stoffelijk harmonische omstandigheden.

Vraag: Waarop berusten de door u genoemde getallen?

Antwoord: Eenvoudig op ervaring. Het zijn dus geen mystieke getallen of symbolen. Wij komen tot dit gemiddelde door beschouwen. Ikzelf had bijvoorbeeld in mijn leven ongeveer 120 mogelijkheden. Ik heb met heel veel moeite daarvan 1½ waar gemaakt en met de andere helft van die halve ben ik voorlopig nog wel wat bezig, ofschoon ik daarnaast andere geestelijke ontwikkelingen doormaak.

Vraag: Heeft dit te maken met de mogelijkheden in de tijd of met de verschillende incarnaties die je zo tegen elkaar kunt afwegen?

Antwoord: Dit alles speelt wel een rol, maar toch kun je volgens mij niet zonder meer zeggen: Dit alles hangt nu samen met de ontwikkelingen in de tijd. Stel u dit voor: In de eeuwigheid bent u een volledig, voltooid, volmaakt geheel. Tijdloos omvat u alles wat u ooit in tijd bent geweest, of ooit in tijd zult zijn. Dit omvat het geheel van uw leven, dus ook alle sferen waarin u ooit in verschijning kunt treden. Het geheel van de mogelijkheden van het tijdloze Ik kunnen wij beschouwen als onze mogelijkheden. Buiten het ego in de eeuwigheid kunnen wij niet gaan. Dit is onze begrenzing. De kwaliteiten en eigenschappen daarin tegenwoordig echter kunnen wij ontwikkelen. Nu zullen wij soms door een incarnatie een bepaalde ervaring opdoen, waardoor wij het gevoel krijgen: Die kwaliteit in mij kan ik ontwikkelen. Zo kan het soms voorkomen dat je in de sferen geconfronteerd wordt met je eigen onvermogen of je eigen onvolmaaktheden - in de tijd - en daardoor geattendeerd wordt op kwaliteiten in jezelf die je volgens je gevoel dient te ontwikkelen. Even goed is het mogelijk dat u op aarde leeft en opeens het gevoel krijgt: Ik zou dit of dat wel eens kunnen gaan doen. En voor je het weet ben je beland in een activiteit, waar je vroeger, als kind, zeker om gelachen zou hebben.

Ik dacht u duidelijk te hebben gemaakt waarover het dus gaat. Het zijn deze kwaliteiten die een rol spelen. Bij een incarnatie wordt het besef van noodzaak in deze richting als het ware geïmpregneerd in het onderbewustzijn. Er worden dus bepaalde keuzemogelijkheden reeds dan benut om een zekere stuwings te geven, wanneer de mens eenmaal gaat leven. Wanneer je van die stuwingsmogelijkheden er nu enkele waar kunt maken zonder daarbij beperkt te blijven tot enkel jezelf alleen, is er sprake van een werkelijke bereiking. Door het waarmaken in contact met de wereld ontstaat een verandering van besepte persoonlijkheid, een verandering van wereldvisie. De mens die dit doet, heeft werkelijk iets bereikt, omdat hij, wanneer hij in onze wereld komt, daardoor voor zich andere mogelijkheden zal beseffen. Hij is dan verder doorgedrongen in zichzelf en kan zich dus harmonischer gedragen, zal gemakkelijk de bij ons zo noodzakelijke harmonische bindingen vinden met alles wat er rond hem bestaat en bovenal kiest hij dan uit de mogelijkheden tot leren juist dié mogelijkheden die voor de ontwikkeling van het bewuste Ik juist op dat ogenblik de meest juiste zijn. Dit gebeurt in sterkere mate naarmate je op aarde meer aan bereikingen tot stand hebt gebracht.

Vraag: Valt in dit verband ook iets te zeggen over wonderkinderen en genieën?

Antwoord: Er zijn mogelijk wel enkele echte wonderkinderen, maar de meesten van hen zijn alleen maar wonderen van dressuur. Genieën zijn er ook wel enkelen, ofschoon veel waanzinnigen voor genieën worden gehouden en omgekeerd genieën voor waanzinnig. Ik zou willen stellen: De genialiteit van de mens wordt mede bepaald door de wijdsheid van visie die hij heeft ten aanzien van het object of de materie waarin hij zich geniaal weet te bewegen en uit te drukken.

Verder zeggen wij: Wanneer een geest bewust een incarnatie kiest en daarbij dus de nadruk legt op reeds verkregen kennis, kwaliteiten en eigenschappen, ontstaat een wonderkind. Maar dan kan hier nog steeds sprake zijn van een poging om het Ik eenvoudig uit te drukken en niet van een erkennen van het Ik in zijn relaties met de wereld. In dat geval is er geen sprake van een werkelijke bereiking.

Wat de genieën betreft: Onder hen zijn er enkelen die inderdaad mondiaal kunnen denken. Dat wil zeggen dat zij de gehele mensheid en de gehele wereld zien in relatie tot hetgeen zij doen en ook kunnen begrijpen wat hun werken daarvoor betekent. Deze mensen zou ik inderdaad mensen willen noemen die een enorme bereikingsmogelijkheid bezitten en vaak ook grote en werkelijke bereikingen kennen. Maar daarnaast zijn er veel genieën die met al hun zoeken, erkenningen en soms zelfs wonderbaarlijke uitvindingen en openbaringen in feite niets anders doen dan de gehele wereld zeggen hoe belangrijk zij zijn. Ver komen zij niet. Hier is dan geen sprake van een werkelijke bereiking, ook al is hetgeen zij bereiken voor de wereld mogelijk zeer belangrijk en echt. Het wonderlijke is overigens dat het gebruik door de wereld van hetgeen dergelijke zogenaamde genieën produceren over het algemeen zeer negatief is. De positieve ontwikkeling is dan te danken aan anderen, die mogelijk minder geniaal zijn, maar meer harmonisch kunnen denken ten aanzien van de wereld en de mensheid.

Vraag: Eigenschappen worden toch dikwijls stoffelijk vererfd en zijn dus geen deel van incarnatie. Of loopt dat door elkaar?

Antwoord: Door de ouders wordt dus, in een selectie uit de genetische mogelijkheden, een aantal eigenschappen als overheersend, een aantal mogelijkheden als actueel, ingeënt reeds voor de embryonale toestand een feit wordt. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat een kind hierdoor geboren wordt met een geheel zuiver gehoor voor toon, een volkomen gevoel voor ritme. Je zou dan denken: Dat kind zal dan wel een goede musicus worden. Maar dat zal alleen dan waar worden wanneer het kind bovendien iets heeft van minder stoffelijke origine, namelijk het vermogen zich in de gedachtewereld van de muziek te verplaatsen, waardoor het reproduceren zowel als het creëren van muziek een uiting wordt, waarbij je ook de wereld betreft en niet alleen jezelf. Neem eens dat koor uit de 9e van Beethoven: 'Alle Menschen werden Brüder'. Dan voel je, deze mens heeft niet alleen glorieuze muziek gemaakt, maar hij heeft zich ook ergens ingeleefd in de mens en in de wereld, eenzaam als hij placht te zijn. In de Pastorale komen enkele passages voor die grandioos zijn, juist omdat zij een omschrijving zijn van een mens in relatie tot zijn wereld. Houd je je daarmee bezig, dan constateer je onmiddellijk dat hier sprake is van een werkelijke ontplooiing. Mensen die wel genoemde eigenschappen hebben, maar niet de innerlijke drang en waarde, zullen misschien wel muziek maken, maar de kans is even groot dat zij gaan tapdancen of kampioen typen worden.

Wij moeten het zo zien: Het lichaam is een instrument. Dat instrument beschikt over bepaalde eigenschappen, specifieke kwaliteiten, die voor de geest én de mens bruikbaar zijn. Daarnaast is echter nog iets nodig in die mens, op de achtergrond van denken en bewustzijn, waardoor de belangrijkheid van hetgeen hij doet naar voren komt. Neem een cellist als Casals : Deze mens gaat met hart en ziel op, niet alleen in de verering die hij krijgt, maar bovenal ook in de muziek die hij maakt. Hij maakt muziek voor de wereld, maar ook voor zich: Zij is een deel van zijn wezen. Nu zijn er vele cellisten in de wereld, waaronder vele goede. Maar er zijn er maar heel weinig die juist deze kwaliteit bezitten, waardoor zij versmelten met de muziek, en hun muziek een taal wordt, een soort filigraan van klanken waarin alles precies zijn plaats kent en toch steeds weer het geheel uitdrukking is van de wereld en de mens zelf.

U zult nu hopelijk met mij eens zijn dat het niet voldoende is om alleen genetisch bepaalde mogelijkheden te hebben. Er moet ook geestelijk iets zijn, waardoor je van die mogelijkheden ook op de juiste wijze gebruik weet te maken. Is er geen bewuste en door innerlijke kracht gestuwde wijze van gebruik van mogelijkheden, dan is de berekening geen reële, ook al is zij voor de mensen van betekenis. Je speelt misschien buitengewoon mooi en speelt veel concerten, maar er ontbreekt een ziel aan en zelf maak je de muziek voornamelijk omdat je daarmee aardig verdient. De zaadjes, de mogelijkheden, waarover ik sprak, zijn geestelijk. Een entiteit die bewust incarneert weet, welke mogelijkheden er in het geestelijk Ik aanwezig zijn en zal, wanneer hij de kans krijgt een voertuig kiezen, waarin hij een of meerdere van die mogelijkheden op een eenvoudige en harmonische wijze kan verwezenlijken. Je kiest dan dus wel een lichaam met grotere mogelijkheden, wanneer dit mogelijk is, en je zult dus ook wel meer kunnen bereiken, maar dit is en blijft voor mij een gevolg van de geestelijke eigenschappen in de eerste plaats. Indien u dus stelt: een vermenging, ben ik het zelfs daar niet geheel mee eens.

Ik blijf stellen: het is de geestelijke harmonische mogelijkheid en de geestelijke ontplooiingsmogelijkheid die bepalend is voor de werkelijke bereiking, ondanks alles wat aan erfelijke condities verwezenlijkt zou kunnen worden.

Vraag: Zou dit vergeleken kunnen worden met de cellist die een goed instrument kiest?

Antwoord: Ja. Maar laten wij nu maar liever als voorbeeld een violist nemen. Een violist die werkelijk wat kan, zoekt steeds weer naar een instrument dat past bij zijn persoonlijkheid en daarnaast de klank en vibratierijkdom heeft, waardoor de toon voor hem bevredigend is.

U hebt dan volkomen gelijk indien u stelt dat de musicus gemeenlijk zoekt naar het beste instrument. Vergeet daarbij één ding niet: Wanneer je de goedkoopste leerviool geeft aan die zelfde violist die normaal een Guarneri of zo speelt, dan haalt hij ook daar muziek uit die veel beter is dan anderen zelfs op het beste instrument zullen kunnen produceren. Het is eerst het violist-zijn dat een rol speelt en daarna pas de Stradivarius of de Guarneri.

Vraag: Weet u dat Casals helemaal niet op een mooie cello speelt?

Antwoord: Dat heeft hij toch ook niet nodig om de beste te zijn? Het onderstreept wat ik probeerde duidelijk te maken: Het instrument kan natuurlijk van belang zijn wanneer je goede resultaten wilt krijgen, het kan er toe bijdragen om iets extra's te bereiken. Maar aan de andere kant is en blijft het, ook bij het lichaam, in de eerste plaats het ego dat de kwaliteit bepaalt van het product.

Vraag: U stelt, dat bereikingen van mensen niet te vergelijken zijn. Maar er zijn scholen waarin licht en andere factoren de bereiking bepalen.

Antwoord: Dergelijke criteria bestaan in deze scholen inderdaad, maar het wonderlijke daarbij is dat men doet alsof men een werkelijke vergelijkingsmogelijkheid hanteert, zonder dat bijvoorbeeld dit licht in waarde en intensiteit te bemeten is. Zodat de criteria die men stelt, ongeacht hun mogelijke waarde, zodra het op vergelijken aankomt, kennelijk geheel denkbeeldige maatstaven zijn. Men heeft gewoon een reeks van stellingen en aan de hand van die stellingen doet men dan of het zo is als men beweert omtrent zich en anderen. Er is geen werkelijke en reële beoordelingsmaatstaf. Hetzelfde kan ik overigens ook stellen voor de theologie, de psychiatrie enzovoorts. Juist daarom stel ik dat je de werkelijke bereiking van een mens niet kunt afmeten. De verschijnselen van die bereiking zijn immers ook persoonlijk. En iemand die dus volgens uw systeem eerst aan het begin staat, kan in wezen reeds veel meer gevorderd zijn dan de grootmeester van de inwijdingsgroep.

Ik heb echter nog iets anders gesteld: Ik heb gesteld dat de veranderingen als gevolg van een werkelijke bereiking gemeenlijk onbemerkt plaats vinden. De bereiking is iets wat jezelf niet beseft op het ogenblik, maar mogelijk veel later eerst leert beseffen. Daarbij heb ik een uitzondering gemaakt voor enkele systemen van inwijding en enkele overgangen in de sferen. Ik heb dit gedaan omdat er een methode bestaat op aarde om iemand die zichzelf nog niet bewust is van hetgeen hij bereikt heeft, daarvan opeens bewust kunt maken door hem daarmee te confronteren als een soort gave. Hierdoor stuwt men de mens als het ware door een poort van bewustzijn heen. Hij beseft dan wat hij is en meent dat hij dit gekregen heeft, maar heeft het in wezen zelf verworven. Hij kan nu echter zijn bereikte gaven en ontwikkeling opeens geheel bewust gebruiken, waardoor ook zijn reactie op de wereld opeens anders wordt. Deze mens gaat vanuit een ander standpunt verder in de wereld. Dat is dus de schokwerking die bij bepaalde inwijdingen wel eens voorkomt.

En wat de sferen betreft: soms groei je van de ene sfeer naar de andere toe. Je bemerkt dit eigenlijk ook zelf niet. Je wereld wordt eenvoudig groter en dit constateer je eerst, wanneer je anderen achter je laat. Er zijn echter gevallen, waarbij zich in het Ik spanningen opbouwen, juist omdat je met die lagere wereld sterk verbonden bent. Een mooi voorbeeld van deze situatie is een van onze sprekers, die u hebt leren kennen als 'het pastoortje'. Hij heeft zelfs twee malen een plotselinge verandering doorgemaakt, daar hij steeds weer tot de mensheid getrokken werd en zijn visie van herderlijkheid niet los kon laten. Wanneer hij dan eindelijk als het ware gedwongen werd eens naar boven te kijken, was zijn reactie: Hé, wat is er nu gebeurd? Want dan was zijn geestelijke wereld voor hem opeens heel anders. Het betekende dat hij zich moest

heroriënteren en op een nieuwe wijze verder moest gaan. Voor u is daarbij de uiting wel enigszins gelijk gebleven, maar de inhoud is toch sterk veranderd. Dat zijn dus de schokken in inwijdingen en in de sferen, die ik maar meteen behandeld heb, omdat anders toch wel iemand zich mijn uitspraken in deze zou herinneren. Picasso was altijd een heel goed schilder, maar heeft een geheel andere vorm van uiting gekregen. Is dat nu een teruggang of hoe zit dat? Ik meen dat je hier te maken hebt met een verschijnsel in uiting, dat omschreven kan worden als een zoeken naar de eigen persoonlijkheid.

Wanneer wij Picasso nagaan, zo zien wij, dat hij van een zeer naturalistisch schilder een abstracte schilder wordt, die steeds meer de essentie zoekt in plaats van de vorm. Zijn uiting doorloopt hierbij vele stadia. Hij zit kennelijk zelf met een probleem dat hij tracht op te lossen. Dit veroorzaakt sterke verschuivingen van kleurwaardering en gevoel, wat tot uiting komt in de verschillende kleurperiodes. Daarnaast ziet men hoe de vorm steeds meer ook ontleed wordt. Hij tracht voor zich duidelijk te maken dat de vorm in feite niet belangrijk is, maar dat het wezen, dat steeds weer aanwezig is, in de vorm hoe dan ook uitdrukbaar is. Hier is dus sprake van een werkelijke ontwikkeling in de mens. Vandaar gaat hij verder en zoekt op een gegeven ogenblik vooral de contrasten van zijn wereld uit te beelden. Hierbij grijpt hij enkele malen terug naar een beperkt naturalisme, maar kan het vervreemden van de vorm niet geheel meer prijsgeven. Het is, of hij voor zich een soort pantheon heeft geschapen, waarin geheel anders-dimensionale verhoudingen en vormen een rol spelen, maar toch alles weer resulteert in het menselijke. Men kan natuurlijk zeggen, dat hij een groot schilder is, ofschoon het groot zijn van een schilder in uw dagen meer ligt aan de prijs die dwazen voor zijn werk betalen dan aan zijn werkelijke inhoud. U kunt echter ook zeggen dat hij een mens is die een zeer intense ontwikkeling heeft doorgemaakt, die een grote wereldbewogenheid kent en, ondanks zijn neiging tot isolement, altijd weer wereldverbondenheid en harmonie zoekt en daardoor eigenlijk volgens mij een groot kunstenaar is en niet in de eerste plaats door het grote succes dat hij heeft.

Misschien maakt deze schets, gaande over een persoon, duidelijk wat ook u mogelijk op uw wijze voor anderen kunt zijn. Er zijn schilders die mogelijk nooit naam zullen maken en die toch werkelijke kunstenaars zijn, omdat zij in hun worsteling met zichzelf en de wereld een concrete relatie uitdrukken, zoeken naar een definitie van zichzelf en die wereld. Er zijn natuurlijk ook vele anderen die mogelijk wel goed verkopen - of ook niet - en die in wezen alleen maar verfverknoeiers zijn, die beter op de kermis zouden kunnen gaan staan met hun kunstenmakerij. Ik vind het overigens steeds jammer, wanneer iemand die in zich grote mogelijkheden heeft, door deze modische kermisdrang wordt overweldigd, ook al wordt hij daardoor mogelijk beroemd en hangt men zijn schilderijen op. Want wanneer iemand zichzelf op deze wijze grovelijk verloochent zou men er volgens mij beter aan doen de schilder zelf op te hangen.

Vraag: Was 't pastoortje Guido Gezelle?

Antwoord: Neen. Wij zijn nu eenmaal de ODV en kennen weinig bij u beroemde mannen in ons midden. Wanneer wij hen ontmoeten en met hen harmonisch zijn, blijkt meestal dat zij al weer te ver gevorderd zijn om nog voor het seancewerk te passen, zodat u hen dan ook niet te horen krijgt. Enerzijds jammer natuurlijk. Ik zou het heus wel leuk vinden om u hier Helena van Troje voor te stellen, of u Pascal aan te kondigen, plus een paar heiligen en grote helden uit het verleden, staatslieden of farao's en zo. Maar die zijn nu eenmaal niet zo eenvoudig te vinden. Bovendien: Heel wat mensen die men op aarde als groot en belangrijk beschouwde en naam hebben gemaakt - vooral in de geschiedenis van de verschillende landen - zijn, hopelijk althans voor hen, reeds lang weer geïncarneerd. Want het geestelijk bestaan dat dergelijke mensen uit hun stoffelijk bestaan konden voortbrengen, was ook niet veel bijzonders in de meeste gevallen.

Vraag: Wat denkt u in dit verband van bijvoorbeeld Einstein?

Antwoord: Ik geloof niet dat Einstein nog eens op de aarde zal incarneren: Hij was door-doorgedrongen in een abstracte denkwereld, die een geheel andere realiteit omvatte. Deze realiteit zal op aarde voorlopig nog niet begrepen worden. Daar dit een aspect is van zijn in wezen filosofisch-esoterische benadering van het leven - hij was ook een groot filosoof en denker, die de relatie ik-wereld wel degelijk bij voortduring belangrijk vond - is de kans groot dat hij op een ander geestelijk niveau zal gaan werken, of wanneer het onvermijdelijk is, zal

gaan incarneren in een wereld waar het denken toch wel wat verschilt van het denken in uw wereld. Laat mij het zo zeggen: Hij gaat volgens mij mentaal in ieder geval over van gestampte spruitjes in de richting van kaviaar en kreeft. Wat hij volgens mij door zijn erkenning van relaties en harmonieën ook ruimschoots verdiend heeft ook. Ook bij hem zien wij een voorbeeld van werkelijke bereiking.

En hiermede zal ik mijn betoog gaan besluiten. Ik heb getracht u de werkelijke bereiking op een verteerbare wijze voor te schotelen. Maar onthoud u alstublieft één ding: Zolang u werkelijk oprecht en niet alleen voor uzelf en tegenover de wereld, maar vanuit uzelf met de wereld iets zoekt te beleven en te bereiken, staat u zeer dicht bij een reële bereiking en maakt u die waarschijnlijk ook wel waar. Het is niet belangrijk dat de wereld zegt dat u iets bereikt hebt. Het is belangrijk dat u een harmonie vindt in de wereld, waardoor u iets bereikt wat voort blijft bestaan in en mogelijk zelfs buiten u; wat blijft bestaan wanneer uw lichaam en uw bestaan in deze vorm zelf reeds lang is vergeten.

Mensen zijn overigens eigenaardige wezens. Zij hebben vaak zoveel zorg voor de verpakking en de wijze waarop die bij anderen overkomt. En toch dacht ik dat de verpakking eerst betekenis heeft wanneer zij de inhoud ook juist kan weergeven. Ik dacht dat het stoffelijk bestaan pas geheel geslaagd te noemen is, wanneer je daardoor iets beseft omtrent jezelf en je innerlijke werkelijkheid en daaraan ook materieel enigszins gestalte kunt geven. Zolang je geïsoleerd bent in jezelf, kom je niet ver. Op het ogenblik dat je bewust gaat leven als deel van het geheel, zonder daarom je persoonlijke mogelijkheden en kwaliteiten te onderwerpen aan de normen die dat geheel mogelijk hanteert, bereik je werkelijk iets. Dat kan ieder van u. Bovendien: Mogelijk hebt u allen reeds innerlijk veel meer werkelijk bereikt dan u zich realiseert. Dus kijk er alstublieft niet te erg tegenop. Het is gewoon een kwestie van eerlijkheid tegenover jezelf en betrokkenheid bij het leven.

Ik dank u voor uw aandacht.

DE PRAKTIJK VAN DE ESOTERISCHE BEREIKING

Goedenavond, vrienden.

Ook in dit tweede deel kunt u uw eigen onderwerp stellen. Moet ikzelf kiezen? Goed dan. Wij zouden misschien eens kunnen praten over de praktijk van de esoterische bereiking. Naar ik meen past dat wel bij hetgeen in het eerste deel besproken is.

Wanneer je de praktijk van de esoterie bekijkt, zo volstaat het de meeste mensen wel iets, wat zij innerlijke verlichting noemen, te bereiken. Soms spreken zij deftig over hun 'illuminatie', maar dat is volgens mij dan wel een kwestie van heel zwakke lampjes. Wanneer ik in mijzelf, op welke wijze ook, een hoger besef bereik, verandert hierdoor het geheel van mijn eigen harmonie. Dat wil dus zeggen dat ik andere contacten heb in de sferen en dat ik ook op een andere wijze contact krijg met de wereld rond mij. Ik zal dus de dingen anders doen en ik zal meer kunnen doen. Maar dat is een punt waar de mensen volgens mij bij de esoterie nog wel eens overheen lopen. Dan blijft het bij een heerlijk in jezelf bazelen over hoge wijsheden, terwijl daarvan aan de buitenzijde verder niets te bemerken is, buiten mogelijk het vrome gelaat. In mijn tijd noemden wij dergelijke typen aan de borreltafel de vrome sodemieters. In mijn tijd was die tafel goed bezet, want in die dagen kon je nog een fles heel goede wijn krijgen voor een heel redelijke prijs. En dat inspireert de mens dan weer. Wanneer je dus in jezelf, buiten de mooie woorden en de uiterlijke vroomheid, die in feite onbelangrijk is, een verwantschap met de wereld, een verbondenheid gaat voelen, is het volgens mij logisch, dat je daarmee dan ook iets doet.

Voor mij zijn er altijd dingen in het leven geweest, waarbij ik mij afvroeg: Hoe kan dat eigenlijk? Wij hadden bijvoorbeeld in ons dorp een pastoor. Een hele goede vent, die wist wat een goed glas wijn was. Maar hij gaf altijd maar weer raad in huwelijksmoeilijkheden.

En ik me dan maar steeds weer afvragen: Hoe kan hij dat nu weten? Ik heb hem trouwens eens een keer gevraagd: Hoe kom je toch aan al die zaken? Hij antwoordde mij dat hij dit geleerd had op het seminarie, waarop ik weer opmerkte: Zo man, begon jij zo vroeg al? O, de man zei soms heel mooie en zelfs goede dingen. Maar gemeenlijk waren zijn aanbevelingen meer voor een hartstochtloos echtpaar geschikt. En aangezien dergelijke echtparen in de omgeving niet zo vaak voorkwamen, sloeg hij er nogal eens erg naast. Wat tot gevolg had, in enkele gevallen, dat na zijn vertrek de echtelieden elkaar heel vaak sloegen. Wat ik hem dan ook verteld heb. Deze man had kennelijk innerlijk wel iets, maar hij wist er verder niets van. De man was buitengewoon netjes. Hij was een echte celibatair. Ik bedoel dit niet in de zin van niet getrouwd zijn. Hij bleef werkelijk overal netjes af. En dat zie je ook niet overal. Deze man was in feite niet in staat op dit gebied goede raad te geven. Maar hij hield erg veel van de mensen. Zodra het nu een kwestie was van menselijke waarden en waardigheden, was hij de beste arbiter die ik ooit zag.

Hij begreep de mensen en voelde zozeer met hen mee, dat hij, wat dat betreft, de dominee te sterk af was. Want er was bij ons ook een dominee, die eveneens zijn innerlijk naar buiten bracht. De goede man predikte elke zondag ongeveer 1½ uur over de hel. Altijd weer 10 minuten profeten, 5 minuten verlossing en dan weer 1½ uur hel, waarna koorzang en naar huis. O, het werkte toch wel. In uw dagen is dat anders geworden. Maar in mijn tijd gingen de mensen na een dergelijk sermoeen boetvaardig huiswaarts, kropen achter het harmonium om verder te kunnen zingen en stuurden onder de hand het jongste kind dat lopen kon even achterom naar de kastelein om een fles wit vocht te halen. Na enige uren was dan pa door de geest en het geestrijk vocht voldoende beziel. Dan las hij voor uit de bijbel. De zondag werd meestal besloten met een vermindering van rust, zodat ook bij de protestanten in ons dorp het bevolkingsaantal voortdurend groeide.

Overigens bezit de kennis van de hel van dominee volgens mij al evenveel werkelijkheidswaarde als de raad in huwelijkszaken van de pastoor. Deze mensen leefden die zaken niet echt. De dominee was ook een goede man. Hij was wat stijf, maar dat kon ik wel begrijpen, want hij was uiteindelijk gered. Maar hij droomde steeds van de hemel en wat gekker is, hij leefde de hemel. Zijn enige fout was het denkbeeld dat je anderen alleen naar de hemel kunt krijgen door hen voortdurend op de hel te wijzen. Daarbij was hij steeds weer zeer expliciet omtrent de zonden en hun straf. Volgens mij kwam dat neer op een poging iemand tot vermageren te brengen door een schaal gebak voor hem neer te zetten en dan over de calorieën van elk stuk apart te vertellen. Ook dat heeft weinig kans van slagen

Voor mij ligt de zaak enigszins anders. Wanneer je de praktijk wilt hebben van je innerlijke kennis, moet je je niet af gaan vragen hoe je deze voor anderen 'palatable' kunt maken - smakelijk, aanvaardbaar maken dus. Je moet je gewoon af gaan vragen: Hoe kan ik daarmee wat doen? Maar ja, juist met dat doen zitten de meeste mensen nogal eens in de maag. Zij hebben innerlijk het gevoel van groot Licht, dat ook in de wereld moet worden uitgebreid. Zij proberen dan wel niet hun Licht onder de korenmaat te stellen, maar vergeten toch één punt: De manier waarop zij hun innerlijke bereiking verkondigen en de wijze waarop zij anderen daarmee lastigvallen - want daarop komt het meestal neer - heeft niets te maken met het werkelijk aan de wereld geven van het Licht dat je werkelijk in je hebt.

Je moet gewoon je innerlijke waarden beleven. Ik zou de praktische esoterie eenvoudig als volgt willen omschrijven: Een bereiking binnen het Ik, die buiten het Ik een magische reeks gevolgen tot stand brengt. Wanneer je in jezelf iets bereikt, zo straalt dit naar buiten toe. Je kunt, dames, immers ook geen nieuwe foundation aantrekken, zonder dat dit invloed heeft op uw figuur. Wanneer wij in onszelf een nieuw bewustzijn krijgen, een nieuw besef verwerven, geven wij ook opnieuw vorm aan hetgeen wij geestelijk zijn. Het resultaat zal door het gehele voertuig, door de aura heen zelfs, kenbaar worden. Je kunt niet innerlijk en esoterisch hoogstaand zijn zonder dat daarvan aan de buitenkant iets uitstraalt.

Laat mij het zo zeggen: Een mens die Licht in zichzelf heeft, zal een ander, die in het duister verkeert, Licht geven.

Een mens die in zichzelf goddelijke krachten ontdekt heeft, kan pas zeggen dat dit een werkelijke ontdekking is, wanneer die krachten van hem uitgaan om anderen te helpen. Zolang je denkt dat je in de esoterie op je eentje en stilletjes naar boven kunt zweven, zonder dat iemand daarvan ook maar iets kan bemerken, heb je het mis. Wat overigens weer niet betekent dat degene die tot esoterisch besef komt, hiermede al zijn problemen kwijt is.

Ik mag u nog wel iets zeggen over mijn problemen, uit de tijd dat ik op aarde leefde dan. Ik had een vriend bewogen om eens naar de dominee te gaan luisteren en vroeg hem naar afloop: Wat denk jij daar nu van? Mijn vriend meende, dat de man met sulfer was opgestaan en dat er innerlijk toch iets niet helemaal recht moest zitten. Want, zo meende hij, anders kan hij zo niet preken. Maar mogelijk is het God die hem er toe brengt zo te spreken. Waarop ik repliceerde: Wanneer God hem beweegt zo te spreken, deugt God niet. Wij gingen over tot de orde van de dag in vloeibare vorm. Maar iemand uit het dorp had kennelijk onze woordenwisseling gehoord. Enige dagen later zat ik rustig in de tuin, toen dominee met opgestoken zeil bij mij aan kwam waaien: "Ik had openlijk gezegd, dat God niet deugde". Ik heb hem duidelijk gemaakt dat ik dat zeker niet zo en zonder meer had beweerd. "Maar", zo ging ik verder, "Wanneer er een God bestaat, zoals u hem predikt, dan is hij wel een sadist".

Hij kon niet begrijpen, wat ik daarmee bedoelde. Dus legde ik het verder uit: Die goede God geeft een engel een zieltje, laat het door die engel in een lichaam duwen, dat dan leven moet in een wereld vol ellende. En wanneer die man of die vrouw zich dan niet aan elke regel houdt en heel geduldig lijdt tot het bittere einde, maar probeert zelf ook hier en daar nog iets aan te doen - waarvoor die God de mens de mogelijkheden toch heeft gegeven - komt God met een afrekening voor alles, waaraan ook Hij zelve schuld heeft en daar gaat weer een arme ziel in de gloeiende pek. Dat vind ik sadistisch, dat deugt volgens mij niet. Ja, sprak dominee, maar zo staat het geschreven. Ik antwoordde onmiddellijk: Dominee, er staat ook geschreven dat wij onze naasten lief moeten hebben gelijk onszelf en God boven alle dingen. Mogen wij dan niet van God verwachten dat hij ook ons werkelijk lief heeft en niet op wrede wijze veroordeelt?

Hij vond het een heel probleem en dronk, tegen gewoonte, een glas met mij. Toen hij wat opgewarmd was, sprak ik tot hem: Wout, mijn beste jongen - hij heette Wouter en had daar ook echt een gezicht voor - zoals jij God ziet, is hij iemand die niet deugt. Een god die een hel schept, moet er zelf ook in zitten. En indien een god een hemel schept, zoals jij die een enkele keer hebt voorgesteld, is het iemand met verduveld weinig fantasie. Wat me mij af doet vragen hoe hij dan die wereld zo mooi voor elkaar heeft gekregen. Daarmee had ik het gedaan. Maar na enige tijd kwam hij toch terug en maakte excuses. Je had, zo sprak hij, over die dingen niet mogen spreken, waar eenvoudige mensen dit konden horen. Maar goed, ik heb er nog eens over nagedacht, het is de Heilige Geest die mij zo laat preken. Waarop ik hem de raad gaf: Probeer daar af te komen, Wout, mijn jongen, probeer daar af te komen. Want gezien de inhoud van je preken komt die geest van jou uit het eeuwige vuur en het lijkt mij beter, wanneer je je beperkt tot een Heilige Geest die uit het Licht komt. Wij hebben daarna lange tijd een theologische vete voortgezet, maar het zal te ver gaan u daarvan alles te vertellen. Maar de vriendschap is desondanks wel bewaard gebleven.

Voor mij betekent dit alles echter achteraf het volgende: Wanneer er in mijn een kracht is die mij voortdurend hellevuur in de wereld laat uitbraken, zelfs al is dat maar als een dreiging, dan kan dit geen goede kracht zijn. Maar zo er in mij een kracht is die anderen helpt gelukkiger te zijn om beter tegen het leven op te kunnen, die ook aanmoedigt, om zelf iets te zijn en iets te doen, zo heb ik een flauw vermoeden, dat dit wel eens de werkelijke geest van de Grote Baas van Boven zou kunnen zijn. Bij de esoterie voelen wij ons altijd weer gedreven door de kracht die wij in onszelf bereiken. Anders deugt er iets niet. Laat ons dan eens zien naar wat wij doen.

Zien wat wij in werkelijkheid zijn en doen, dat lijkt mij wezenlijke esoterie in de praktijk. Wanneer je in jezelf het hoogste Licht voelt en dit spoort je voortdurend aan om anderen het leven onmogelijk te maken, zo zou ik toch maar een ander nachtkarsje opzoeken, want er deugt iets niet. Wanneer je innerlijk grote krachten voelt en dezen steeds weer gebruikt om anderen een vlieg af te vangen of een loer te draaien, zo deugt er iets niet.

Wanneer je in jezelf de grootste wijsheid erkent en toch niet in staat bent daarmee een ander iets dichterbij geluk en werkelijkheid, bij innerlijke vrede te brengen, dan deugt er iets niet.

Aan de vrucht ken je de boom. Wanneer ik zie, dat iemand, die heeft bereikt, probeert iets te zijn voor anderen, ook zie hoe hij leeft en zich gedraagt, dan is dit voor mij het kenmerk van hetgeen er in hem is. Niemand kan mij uit het hoofd praten, dat de mens, die de innerlijke blijheid van de hemel heeft gevonden, niet door de wereld zal gaan met een afgezaakt gezicht. Ik geloof, dat zelfs de vrijheid die wij in onszelf vinden, alleen de vrijheid kan zijn die wij in de wereld aan anderen willen geven. Praktische esoterie betekent voor mij: leven, anders worden tegenover de wereld.

Goedenavond.

d.d. 26 januari 1973